

1. Indledning

1.1 Nedsættelsen af Justitsministeriets Adoptionsudvalg

Justitsministeren nedsatte den 12. oktober 1995 et adoptionsudvalg (Justitsministeriets Adoptionsudvalg), der bl.a. fik til opgave at udarbejde forslag til ændring af adoptionsloven og de administrative regler på området med henblik på, at Danmark kunne ratificere Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Adoptionsudvalget har bestået af en formand (højesteretsdommer Mogens Hornslet) og 8 andre medlemmer, der har repræsenteret de formidlende organisationer (3 medlemmer), Adoption og Samfund (et medlem), de amtskommunale adoptionssamråd og samrådssekretariater (et medlem), Foreningen af Statsamtsjurister og Foreningen af Statsamtmand (et medlem) og Justitsministeriet (2 medlemmer).

1.2. Adoptionsudvalgets første betænkning (nr. 1323/1996)

I september 1996 afgav Adoptionsudvalget en delbetænkning (betænkning nr. 1323/1996) med forslag til de ændringer af bl.a. adoptionsloven, der var nødvendige for, at Danmark kunne ratificere Haagerkonventionen.

Betænkningens forslag blev gennemført ved lov nr. 233 af 2. april 1997 om ændring af adoptionsloven, indfødsretsloven og navneloven. Ved denne lov gav Folketinget samtidig sit samtykke til, at Danmark ratificerede Haagerkonventionen.

Haagerkonventionen blev ratificeret af Danmark den 2. juli 1997, og konventionen trådte herefter i kraft for Danmarks vedkommende den 1. november 1997, jf. konventionens artikel 46. Haagerkonventionen er ud over af Danmark ratificeret af Mexico, Rumænien, Sri Lanka, Cypern, Polen, Spanien, Ecuador, Peru, Costa Rica, Burkina Faso, Philippinerne, Canada, Venezuela, Finland og Sverige. Konventionen er undertegnet af en række yderligere lande, der dog endnu ikke har ratificeret den.

Ligeledes den 1. november 1997 trådte den nævnte lov nr. 233 af 2. april 1997 om ændring af adoptionsloven, indfødsretsloven og navneloven i kraft, jf. bekendtgørelse nr. 644 af 10. august 1997.

1.3. Adoptionsudvalgets afsluttende betænkning (nr. 1338/1997)

Ifølge Adoptionsudvalgets kommissorium kunne udvalget endvidere fremsætte forslag til andre ændringer af adoptionsloven og de administrative regler

på området end dem, der var nødvendige for, at Danmark kunne ratificere Haagerkonventionen.

Udvalget blev i den forbindelse i kommissoriet særligt anmodet om at overveje, om der var behov for at ændre de gældende regler om aldersforskellen mellem et adoptivbarn og adoptanterne, således at disse regler blev mere fleksible.

I en beretning afgivet af Folketingets Retsudvalg den 30. maj 1996 over forslag til folketingsbeslutning om liberalisering af adoptionslovgivningen (Beslutningsforslag nr. B 112, 1995-96) tilkendegav Retsudvalget, at man ønskede, at justitsministeren anmodede Adoptionsudvalget om at belyse og overveje en række yderligere problemstillinger vedrørende adoption.

Adoptionsudvalget har på den baggrund i juni 1997 afgivet sin anden og afsluttende betænkning (betænkning nr. 1338/1997 om international adoption).

2. Formålet med lovforslaget

Lovforslaget har til formål at gennemføre en revision af adoptionslovens regler med hensyn til adoption af udenlandske børn.

Med lovforslaget søges reglerne om undersøgelse og godkendelse af kommende adoptanter gjort mere tidssvarende og smidige, bl.a. ved at adoptanterne får en højere grad af medbestemmelse og ansvar i forbindelse med adaptionen, samtidig med, at myndighedernes kontrolfunktion træder i baggrunden.

Der foreslås således indført et faseopdelt undersøgelses- og godkendelsesforløb og et adoptionsforberedende kursus, der skal hjælpe adoptanterne til i højere grad selv at kunne vurdere, om de har ressourcer til at adoptere et udenlandsk barn.

Reglerne om godkendelse af de udenlandske myndigheders anvisning af et barn til de enkelte ansøgere (»matchingforslag«) foreslås ligeledes ændret, bl.a. således at de amtskommunale adoptionssamråd for fremtiden ikke skal godkende et barn, der er bragt i forslag, hvis den danske formidlende organisation finder, at barnet ligger inden for ansøgernes godkendelse.

Ved lovforslaget foreslås endvidere bl.a. ændringer i reglerne om aldersforskel mellem adoptanter og adoptivbørn og reglerne om det antal børn, et par kan adoptere.

Lovforslaget bygger på Adoptionsudvalgets betænkning nr. 1338/1997 om international adoption, der er omtalt ovenfor under pkt. 1.3. (i det følgende benævnt betænkningen).

Lovforslaget svarer med enkelte ændringer til lovforslag nr. L 149, der blev fremsat af justitsministeren den 17. december 1997. De ændringer, der er foreta-